

esse consultum, id ab omnibus observandum est, ut quicumque rem quæ ab alio per XXV. annos, et supra, infra XXX. annos tamen, possessus est, sui iuris esse adstruxerit, et possessor fortasse sive a iudice seu a repente commonitus, vel reddere distulerit, vel rationabiliter responsum parare contempserit, aut quamcumque dilationem videatur asserere, sive etiam eiusdem rei quæ petitur, absentem possessorem, hoc est, aut in alia provincia, aut in expeditione publica positum esse constiterit; tunc iudex id quod reposcitur, id est, seu possessio sive quodcumque fuerit, pro interruptione temporis coram duobus aut tribus ingenuis petenti consignare procuret. Ita ut si iudex rem ipsam petenti per saionis instantiam præceperit consignare, per epistolam manu sua subscriptam eundem saionem iuxta modum subterius comprehensum informet: et si forte possessio est ubi repositio alicuius substantiæ sit, ne per rationales excusatio fiat, annulo iudicis vel saionis qui locum consignat, eadem ostia, ubi res est posita, per illos octo dies maneant obsignata, et ille qui accepit, octo tantum diebus possideat, et nihil exinde expendere, aut evertere, vel alienare præsumat, sed in eo tantum loco quod voluerit, aut potuerit laboris exerceat. Post octo autem dies rem intemeratam dimittat, ab eo quem possidentem invenerat indubitanter adprehendendam, et nullam ex hoc ille qui octo diebus possedit, calumniam pertimescat. Ita tamen ut sive ipse, seu pars eius aut posteritas infra XXX. annos a die interrupti temporis rem quam sibi consignari poposcerat, sui iuris esse convinct. Nam si convinci eadem actio taliter non potuerit, ille quidem qui supprestis est, qui dominium alienum inquietavit, rei domino velut iniustus satisfaciat petitor. Aut si aliquid expenderit exinde, vel everterit, in quadruplum reddere compellatur. Parti vero eius aut posteritati nulla ex hoc ulterius calumnia moveatur, illa vero evidentissime conditione taxata, ut si diversarum rerum, et in diversis locis hæc de qua agitur fuerit dispersa facultas, ex omnibus his quæ ad eandem pertinent repetitionem, unum quodcumque fuerit secundum presentis legis decretum a iussione iudicis consignatum pro traditione teneatur omnium rerum. ¶ **ITEM. Exemplar epistolæ informationis. Ille iudex illi saioni. Informamus te, ut locum illum quem ille repetit, et nunc in dominio illius esse videtur, iuxta legis ordinem coram duobus aut tribus ingenuis illi consignes, octo tantum diebus possidendum: ita ut si aliquid ibi repositionis habeatur, et annulo domini sui non est signatum, propter auferendam excusationem rationabilium per illos octo dies annulo tuo maneat obsignatum; a te vero nihil exinde aliquatenus auferatur.**

VI.—Flavius Recesvintus Rex.

Ne tricennale tempus impediatur relegatis.

Quantum presuris conditio urgetur humana, tantum multis remediis clementiam principalem necessitati consulere decet humanae. Quapropter quum quisque nobilis atque inferior ingenuus sive etiam servus regio iussu in custodiam vel in exilium extiterit deputatus, et contingat eum quandoque, aut liberationem gratamque invenire, aut ad sua bona reverti; si quacumque rem in repetitione videatur habere, non illud tempus pro tricennali vel quinquagenario annorum numero in eius actione iungatur, quod ipse in custodia vel in exilio fuisse dinoscitur: sed remoto omni illo tempore, quo evidenter eidem personæ in pressuris et in penuria constituta sibi debitum negotium sequi non licuit. De cætero iusta legum decreta vel tempus in eius actionibus legalis ordo maneat constitutus.

VII.—Flavius Egica Rex.

De præfixo annorum numero, quo fiscales servi possint ad servitium repelli.

Abrogata legis illius sententia, qua de fiscalibus ser-

vis præcipitur, ut absque præiudicio temporum in servitutis pristinae originem redigantur; id novo sanctionis edicto decernimus, ut iidem ipsi fiscales servi, quos per XXX. annos inter presentes aut quisque possederit, aut ipsi coram positi prædictum numerum annorum nullo dominante transierint, vel ii etiam qui per diversa vagantes sine aliqua tributi vel servitii impensione quinquagenariam annorum metam pervagando excesserint, nullo modo sint ad fisci servitium ulterius repetendi. Sed quod eos fuisse tricennales, vel quinquagenarius legis communisque ordo convicerit, hoc esse eos modis omnibus oportebit, ut in perquisitione mancipiorum fiscalium, una eademque lex principis teneat, quæ et in populorum similibus vocibus dignoscitur constituta.

III. TITVLVS.

DE TERMINIS ET LIMITIBVS.

I. Ut termini et limites conserventur.—**II.** De conlisis et evulsis limitibus.—**III.** Quid observetur si de terminis contentio oriatur.—**IV.** Si alius intra terminos alienos possidere dicatur.—**V.** Ut si aliqua pars de aliquo loco tempore romanorum remota est, ita persistat.

I.—Ut termini et limites conserventur.

Antiquos terminos et limites sic stare iubemus, sicut antiquitus videtur esse constructi, nec aliqua patimur commotione divelli.

II.—De conlisis et evulsis limitibus.

Qui studio pervadendi limites complanaverit, aut terminos fixos fuerit ausus evellere: si ingenuus est, per singula signa vel notas XX. solidos, cui fraudem fecit, cogatur inferre: et si servus est, per singula signa L. flagella suscipiat, et limitem et terminum restituat. Si quis autem dum arat, vel vineam plantat, terminum casu non voluntate convellerit; vicinis presentibus restituat terminum, et postmodum ex hoc nullum damnum aut periculum vereatur.

III.—Quid observetur si de terminis contentio oriatur.

Quotiescumque de terminis fuerit orta contentio, signa quæ antiquitus constituta sunt, oportet inquiri, id est, aggeres terræ sive arcas, quas propter fines fundorum antiquitus apparuerint fuisse congestas atque constructas: lapides etiam, quos propter indicia terminorum notis evidentibus sculptos constiterit esse defixos. Si hæc signa defuerint, tunc in arboribus notas, quas decurias vocant, convenit observari, sed illas quæ antiquitus probantur incisæ.

IV.—Flavius gloriosus Recesvintus Rex.

Si alter intra terminos alienos possidere dicatur.

Si quis intra terminos alienos, per absentiam aut per ignorantiam domini, partem aliquam forte possederit, ita ut diuturna mansio etiam in multo tempore inolita, vel amplius quam L. annis hominum, partis eius habitatio publice et immobiliter consistere aut permanere nullatenus comprobetur; statim quum per antiqua signa evidentibus inspectoribus fines loci alterius cognoscuntur, amittat domino reformandam. Nec contra signa evidentia debitum dominium ullum longæ possessionis tempus excludat. Sed hoc si ex his contententibus unius possessoris sive auctorum eius dominium repertiatur advenisse postremum. Nam si tanta tempora excesserunt, ut nec ipsi nec auctores eorum noverint, cuius primum aut dominium aut possessio fuit: sed nec per testem, nec per scripturam potuerit postremus possessor ostendi, quia dubium primæ possessionis constat indicium; unusquisque quod possidet, inrevocabiler possidebit. Verum ubi unus possessor sine alterius domini mansoribus publice possidens per evidentia signa locum ex integro vindicare videtur; nulla ratio

sinit, ut quamvis per longa tempora eius possessionis integritas decerpatur. Unde si alter illic se per præsumptivam introduxerit novitatem, nihil nocere poterit possessori. Si vero idem aliena adpetens, aliquid ex hoc repetit non præsumptive, sed per iudicium; si meretur obtineat. Nam si incognite et improvide adtentet aliquatenus accedere velle, liceat hunc domino vere, ut violentum accusare, et ut invasorem, per iudicium legibus abdicare.

V.—Ut si aliqua pars de aliquo loco tempore romanorum remota est, ita persistat.

Si quodcumque ante adventum gotorum de alicuius fundi iuri remotum est, et ad aliquam possessionem, aut venditionem, aut donationem, aut divisionem, aut aliqua

transactione translatum est; id in eius fundi, ad quem a romanis antiquitus probatur adiunctum, iure consistat. Quum autem proprietatis fundi nullis certissimis signis, aut limitibus probatur, quid debeat observari, eligat inspectio iudicantium, quos partium consensus elegerit: ita ut iudex quos certiores agnoverit vel seniores, faciat eos sacramenta præbere, quod terminos absque ulla fraude monstraverint, et tamen nullus novum terminum sine consortis presentia, aut sine inspectore constituat. Quod si forsitan liber hoc fecerit, damnum pervasionis accipiat, quod legibus continetur. Si vero id servus admiserit domino nesciente, ducenta flagella publice extensus accipiat, et nullum ex hoc præiudicium domino computetur.

LIBER XI.

DE ÆGROTIS ATQVE MORTUIS, ET TRANSMARINIS NEGOTIATORIBVS.

I. TITVLVS.

DE MEDICIS ET ÆGROTIS.

I. Ne absentibus propinquis mulierem medicus flebotomare præsumat.
II. Ne medicus custodia retentos visitare præsumat.—**III.** Si medicus pro aegritudine ad placitum expectetur.—**IV.** Si ad placitum susceptus moriatur infirmus.—**V.** Si de oculis medicus hypochysma tollat.—**VI.** Si per flebotomum ingenuus sive servus mortem incurrat.—**VII.** De mercede discipuli.—**VIII.** Ne indiscussus medicus custodia deputetur.

I.—Ne absentibus propinquis mulierem medicus flebotomare præsumat.

Nullus medicus sine presentia patris, matris, fratris, filii aut avunculi, vel cuiuscumque propinqui mulierem ingenuam flebotomare præsumat, excepto si necessitas emerit aegritudinis; ubi etiam contingat supradictas personas minime adesse, tunc aut coram vicinis honestis, aut coram servis et ancillis idoneis, secundum qualitatem aegritudinis, quæ novit impendat. Quod si hoc sine predictis præsumperit, X. solidos propinquis aut marito coactus exsolvat, quia difficillimum nullatenus est, ut sub tali occasione ludibrium interdum ad crescat.

II.—Ne medicus custodia retentos visitare præsumat.

Nullus medicorum, ubi comites, tribuni, aut villici in custodiam retruduntur, introire præsumat sine custode carceris; nec illi per metum culpæ suæ mortem sibi ab eodem explorent. Nam si aliquid mortiferum his ab ipsis medicis datum vel indultum fuerit, multum rationibus publicis deperit. Si quis hoc medicorum præsumperit, sententiam cum ultione percipiat.

III.—Si medicus pro aegritudine ad placitum expectetur.

Si quis medicum ad placitum pro infirmo visitando, aut vulnere curando poposcerit; quum viderit medicus vulnus, aut dolores agnoverit, statim sub certo placito cautione emissa infirmum suscipiat.

IV.—Si ad placitum susceptus moriatur infirmus.

Si quis medicus infirmum ad placitum susceperit, cautionis emisso vinculo, infirmum restituat sanitati; certe si periculum contigerit mortis, mercedem placiti penitus non requirat: nec ulla exinde utrique parti calumnia moveatur.

V.—Si de oculis medicus hypochysma tollat.

Si quis medicus hypochysim de oculis abstulerit, et ad pristinam sanitatem infirmum revocaverit, V. solidos pro suo beneficio consequatur.

VI.—Si per flebotomum ingenuus vel servus mortem incurrat.

Si quis medicus dum flebotomiam exercet, ingenuum

debilitaverit, CL. solidos coactus exsolvat. Si vero mortuus fuerit, propinquis continuo tradendus est, ut quod de eo facere voluerint, habeant potestatem. Si vero servum debilitaverit aut occiderit, huiusmodi servum restituat.

VII.—De mercede discipuli.

Si quis medicus famulum in doctrina susceperit, pro beneficio suo XII. solidos consequatur.

VIII.—Ne indiscussus medicus custodia deputetur.

Nullus medicum inauditum, excepta homicidii causa, in custodiam tradat. Pro debito tamen sub fideiussore debe consistere.

II. TITVLVS.

DE INQUIETVDINE SEPVLCRORVM.

I. De violatoribus sepulcorum.—**II.** Si sepulcrum mortui auferatur.

I.—De violatoribus sepulcorum.

Si quis sepulcri violatorem extiterit, aut mortuum exoliaverit, et ei aut ornamenta vel vestimenta abstulerit; si liber hoc fecerit, libram auri coactus exolvat hæredibus mortui, et quæ abstulit reddat. Quod si hæredes non fuerint, fisco nostro cogatur inferre, et præterea C. flagella suscipiat. Servus vero si hoc crimen admiserit, CC. flagella suscipiat, insuper et flammis ardentibus exuratur, redditus nihilominus cunctis quæ visus est abstulisse.

II.—Si sepulcrum mortui auferatur.

Si quis mortui sarcophagum abstulerit, dum sibi vult habere remedium, XII. solidos iudice insistente hæredibus mortui cogatur exsolvere. Quod si, domino iubente, servus hoc admiserit, dominus pro servo componere non moretur. Servus vero si ex sua voluntate hoc admiserit, centum flagella suscipiat, et quod tulerat, et loco et corpori proprio reformetur.

III. TITVLVS.

DE TRANSMARINIS NEGOTIATORIBVS.

I. Si transmarini negotiatores rem furtivam vendere detegantur.—**II.** Ut transmarini negotiatores suis et telonaribus, et legibus audiatur.—**III.** Si transmarinus negotiator mercenarium de locis nostris secum transtulerit.—**IV.** Si transmarinus negotiator mercenarium pro commercio susceperit.

I. — Si transmarini negotiatores rem furtivam vendere detegantur.

Si quis transmarinus negotiator aurum, argentum, vestimenta vel quælibet ornamenta provincialibus nostris vendiderit, et competenti pretio fuerint venundata; si furtiva postmodum fuerint adprobata, nullam emptor calumniam pertimescat.

II. — Vt transmarini negotiatores suis et telonariis, et legibus audiantur.

Quum transmarini negotiatores inter se causam habent, nullus de sedibus nostris eos audire præsumat, nisi tantummodo suis legibus audiantur apud telonarios suos.

III. — Si transmarinus negotiator mercenarium de locis nostris secum transtulerit.

Nullus transmarinus negotiator de sedibus nostris mercenarium audeat in loca sua transferre. Qui contra hoc venire tentaverit, inferat fisco nostro auri libram unam, et præterea C. flagella suscipiat.

IV. — Si transmarinus negotiator mercenarium pro commercio susceperit.

Si quis transmarinus negotiator mercenarium de sedibus nostris pro vegetando commercio susceperit, det pro beneficio eius solidos III. per annum unum, et nihilominus impleto placito servum domino reformare cogatur.

LIBER XII.

DE REMOVENDIS PRESSVRIS, ET OMNIUM HÆRETICORVM OMNIMODO SECTIS EXTINGCTIS.

I. TITVLVS.

DE TEMPERANDO IVDICIO, ET REMOVENDA PRESSVRA.

I. De commotione principis, qua iubetur, ut iudicium temperet iudices. — II. Vt nullus ex his, qui populorum accipiunt potestatem et curam, quoscumque de populis, aut in sumptibus, aut in iudiciis inquietare pertentet.

I. — *Flavius gloriosus Cintasvintus Rex.*

De commotione principis, qua iubetur, ut iudicium temperent iudices.

Qui necessariam culpam hominum severitatem disponimus, convenit ut Deo placita remedia miseris impendamus. Obtestamur itaque iudices omnes cunctosque quibus iudicandi concessa potestas est, et teste virtutum omnipotente domino commonemus ad investigandam quidem rei veritatem in causis omnibus sollertes existere, et absque personarum acceptione negotiorum omnium contentiones examinare; circa victas tamen personas, ac præsertim paupertate depressas severitate legis aliquantulum temperare. Nam si in totum iudicii proprietatem attendatur, misericordiam proculdubio mansuetudo deseritur.

II. — Vt nullus ex his, qui populorum accipiunt potestatem et curam, quoscumque de populis, aut in sumptibus, aut in iudiciis inquietare pertentet.

Omnes quos regni nostri felicitate tuetur, nihil aliud eorum utilitatibus consulentes, momenti omnibus stauimus, nisi ut nullam dispensionum suspicionem patiantur. Quid est enim iustitiam tam proximum vel nobis familiare, quam piam fidelibus manum porrigere, et iuste eos quos regimus, in diversis negotiis adiuvare? Decernentes igitur et huius legis nostrae severitate constituentibus iubemus, ut nullis iudiciis, exactionibus, operibus vel angustiis comes, vicarius, villicus pro suis utilitatibus populos adgravare præsumant, nec de civitate vel de territorio annonam accipiant. Quia nostra recordatur clementia, quod dum iudices ordinamus, nostra largitate eis compendia ministramus. Simili auctoritate iubemus rectorem provinciae, sive comitem patrimonii, aut actores fisci nostri, ut nullam in privatis hominibus habeant potestatem, nullaque eos molestia inquietent. Sed si privatus cum servis fisci nostri habuerit causationem, actor vel procurator commonitus in iudicio rectoris provinciae, vel iudicis territorii, ubi causa fuerit intromissa, suum representet minorem, ut discussio negotio distinctione legali unuscuiusque emendetur excessus. Et quia dum regali cura actores nostrarum perquireremus provinciarum, comperimus quod

II. TITVLVS.

DE OMNIUM HÆRETICORVM ATQVE IVDÆORVM CVNCTIS ERRORIBVS AMPVTATIS.

I. Quod post datas fidelibus leges, oportuit infidelibus constitutionem ponere leges. — II. De omnium hæresium erroribus abdicatis. — III. De datis et confirmatis legibus supra iudæorum nequitiam promulgatis. — IV. De cunctis iudæorum erroribus generaliter extirpatis. — V. Ne iudæi more suo celebrent pascha. — VI. Ne iudæi more suo fœdus copulent nuptiale. — VII. Ne iudæi carnis faciant circumcessionem. — VIII. Ne iudæi more suo diiudicent escas. — IX. Ne iudæi quæstione christianos inscribant. — X. Ne iudæi contra christianos testificentur, et quando ex illis progenitis testificari sit licitum. — XI. Ne iudæus christianum mancipium circumcidat. — XII. De poena qua perimenda est transgressio iudæorum. — XIII. De mancipii christianis, quæ a iudæis aut vendita aut libertati tradita esse noscuntur. — XIV. Vt nullis modis iudæis mancipia adhaereant christiana, et nec in sectam eorum modo quocumque ducantur. — XV. De interdicto omnibus christianis ne quisque iudæum quacumque factione aut favore vindicari vel turri pertentet. — XVI. Placitum iudæorum in nomine principis factum. — XVII. De iudæizantibus christianis. — XVIII. De perfidia iudæorum. — XIX. De homicidiis.

I. — *Flavius gloriosus Recesvintus Rex.*

Quod post datas fidelibus leges oportuit infidelibus constitutionem ponere leges.

Hactenus per arduas culparum semitas iudæorum cautos direximus gressus, et per humana adinventio præcipites et immoderatos excessus ordinata gravitatis emissimus cursus. Egisse namque nostram illis intentionem conspicuum est, et dissuadere quod male suum irritè libet, et prohibere quod turpe est decet, et auferre quod male actum et a decore honestatis abhorret. Vt enim legalis ordo male consciarum sibi mentium abditæ penetravit, ita legalis censura et morum prava cor-

rexit, et scelerum commissa truncavit. Verum hanc pudicitiam animum non egimus alibi quam intra ecclesiam Dei vivi, qui diversitatem simul nationum et hominum unius tunica immortalitate vestivit unius etiam sacrae religionis sibi vinculis religavit. Ibi etiam licet excellentia nostri vigoris a virtutum Deo fuerit terrena gloriae sublimata culminibus; interdum tamen motu compassionis, interdum acie iudicantis, et peccandi licentiam sollicite vitare curavit, et perventa delicta modo temperanter diminuendo subtraxit, modo vehementer extirpando conlisis; non solum sequens nobilium illustriumque gentium mores, quæ rationabilibus et modestis legibus ordinare curaverunt illicitos populorum excessus, se sanctissimorum quoque patrum toto terrarum orbe felicium, et regulas imitans, et exempla præsumens, quo possit amplitudo nostræ mansuetudinis illorum præceptis velut in forma operis imitationem exprimere actionis; et ex hoc debere cognoscere proximis subiectisque plebibus honestatis competentiam indidisse decreta, ex quo aut culpam meritis sunt evidenter impressa, aut sanctorum patrum sententiis prorsus non inveniuntur externa, duo mihi dona uno divinitatis præmio provenire confidens, ut et cum proximis salutari temporum perfruar pace, et divinis iudiciis munere regiminis peracta mercede dispositis, dehinc populorum fidelium legibus, atque in domo sancta fidei veræ propriis membris confecto medicamine salutari, et ordinata charitatis decentissima pace, fidenter in virtute Dei adgrediar hostes eius, et insequear æmulos, persequar adversos, contendens viriliter, perseverans instanter, aut comminuere illos ut pulverem excussum, aut delere ut lutum platearum sordentium. Certe aut de illis et fidei conquirere lucrum, et gloriae Dei dare triumphum, ut dum fideles populos in religionis sacrae pace possederim, atque infideles ad concordiam religiosæ pacis adduxerim, et mihi crescat gloriae præmium, et dilatam atque augeam regnum.

II. — *Flavius Recesvintus Rex.*

De omnium hæresium erroribus abdicatis.

Divina virtutis æternum consilium, et in ultimorum serie sæculorum pietatis eius revelatum arcanum, per retroacta dierum tempora omnia, ut cernimus, a cunctis nostri reginonii finibus, et perfidiam dissipavit errantium, et dogmatium abdicabit commenta pravorum. Verumiamem ne dum nostris consistimus in diebus, tempus illud occurrat, de quo vas electionis illum protulit, dicens: erit enim tempus, quum sanam doctrinam non sustinebunt, sed secundum sua desideria coacervabunt sibi magistros prurientes auribus, et a veritate quidem auditum avertent, ad fabulas autem convertentur: convenit ea quæ in luci fidei manent, a tenebris contradictionum edicto legali defendere, et ea quæ exoriri obvia forsitan error impulerit, gestis legalibus propulsare. Nullus itaque cuiuslibet gentis aut generis homo proprius et advena, proselytos et indigena, externus et incolæ contra sacram et singulariter unam veritatis catholicæ fidem quascumque noxias disputationes eadem fidem impugnantem palam pertinaciter atque constanter proferat, vel proferre silenter adtentet. Nullus evangelii decreta convellat: nullus apostolica instituta decerpit: nullus antiquorum patrum defensionis cuius sacras definitiones fidei tractatus spernat: nullus contra omne sanctum dictum aut factum veræ fidei sacramentum, aut cogitationes ruminet cordis, aut verba patuli proferat oris: non in contradictione controversia perditus excitet pervicacis: non in probitatis contempionem litem statuât adversantis. Nam quæcumque persona ex his in cunctis istis vetitis exiterit deprehensa, si quidem ex quacumque religionis potestate vel ordine fuerit, amisso loci et dignitatis honore, perpetuo reatu erit obnoxius, reum etiam cunctarum omissione mulctatus. Si vero ex-

laicis extiterit, et honore solutus et loco, et omni rerum possessione erit nudatus. Ita ut omnis transgressor sanctionis istius, aut æterno exilio mancipatus intreat, aut divina miseratione respectus, a prævaricatione convertatur et vivat.

III. — *Flavius Recesvintus Rex.*

De datis et confirmatis legibus supra iudæorum nequitiam promulgatis.

Vetitis et seclusis generaliter omnium hæreticorum præsumptionibus execrandis, nunc specialiter nobis est de præsentibus ordinandum: quoniam et in præsentibus de his cognovimus esse præsumptum. Nam quum virtus Dei totum universaliter acie verbi sui radicitus hæresium extirpaverit fomitem vel surculum, sola iudæorum nequitia ingemiscimus regiminis nostri arva esse polluta. Vnde per spiritum Dei vindicare conabimur pacem nostram, quæ gentibus quidem stultitia est, eisdem vero iudæis scandalum, nobis autem credentibus idem Christus Dei virtus, et Dei sapientia, cuius miseratione præventi concutimur intentione fideli, tam vetustis erroribus ponere finem, quam futurorum exordiorum concidere novitatem. Quapropter æterna lege iubemus, et sacram scripturarum iussu decernimus, tam nostrarum legum edita, quam prædecessorum nostrorum regum legalis serie sententias promulgatas, quæ contra iudæorum perfidiam et personas data consistunt, et æterna consecratione inviolata persistere, et perenni custodia observata manere. Quæ si quis eorum temerare detectus extiterit, et subter iacentium legum damni obnoxius erit, et specialibus ultionum sententiis subiacebit.

IV. — *Flavius Recesvintus Rex.*

De cunctis iudæorum erroribus generaliter extirpatis.

Nullus iudæorum sacrae religionis christianam fidem, quam sancti percepit tinctione baptismatis, aut profanet aliquatenus, aut relinquit. Nullus hanc factis, nullus dictis impugnet. Nullus alibi absconset, nullus palam insultet. Nullus fugere ad hanc evadendam contendat, nullus ut hanc effugiat quibuscumque latibulis sese occultandum iniciat. Nullus spem quandoque profanationis iterandæ contineat. Nullus confidentiam renovandi erroris adsumat. Nullus prorsus perfidiam et christianæ religioni obiam sectam corde retineat, verbis promat, factis ostendat. Nullus ex his quæ in eorum placitis sunt conscripta, eorumque publica subscriptione, notata temerare studeat, vel revelare præsumat. Nullus horum omnium velitorum conscium, vel operatorem celare pertentet. Nullus inventum latentem publicare retardet. Nullus auditam latebram denuntiare recuset. Cunctorum namque eorum quisquis transgressor inventus fuerit, constituta legis erit supplicio puniendus.

V. — Ne iudæi more suo celebrent pascha.

Nullus de iudæis XIII. luna mensis primi alicuius faciat pascha, neque dierum ipsorum, ut soliti sunt, sollempnia celebrabunt. Non dies festos omnis sollempnitatis mediocres aut summos quisque eorum venerabitur, aut intendat honore vel errore vetusto: non ferias custodiat, non sabbata et omnia festa rito observantia suæ deinceps aut colat, aut contingere quandoque præsumat. Nam præventus mox speciali damnationis suæ mulctabitur ultiones.

VI. — Ne iudæi more suo fœdus copulent nuptiale.

Nemo ex iudæis propinquitatem sanguinis sui coniugio copulet, adulterio polluat, incestu commaculet. Nullus usque ad septimum generis gradum coitu personam quamcumque contingat: nullus festa nuptialia aliter quam christianorum mos habet, appetat vel usurpet. Nam detectus damnationis datæ ultionibus punietur.

VIII. — Ne iudæi carnis faciant circumcessionem.

Nullus iudæorum circumcessionem operetur carnis.